

מחברת בחינה

אגף בכיר בחינות

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה.

הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה **טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
2. אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. **אין לתלוש או להוסיף דפים.** מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי־קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת נבחן והתאמות
ملصقة ممتحن وملاءمات

שנה السنة חודש الشهر
 מועד موعد

סמל ביה"ס
 رقم المدرسة

מס' תעודת הזהות
 رقم الهوية

מדבקת שאלון
ملصقة نموذج امتحان

שאלון 011271
 עברית

--	--

יש לסמן במשבצת

إذا أعطى دفتر إضافي

يجب الإشارة في المربع

* التَّعْلِيمَاتُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ عِلْمٌ، ظَهَرَ الصَّفْحَةُ

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: לשון

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק א	—	שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס	—	20 נקודות
פרק ב	—	תחביר	{	80 נקודות
פרק ג	—	מערכת הצורות		
יש לבחור באחד הפרקים			—	80 נקודות
סך הכול			—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר לנבחן (עמוד 9).

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבעמודים 4-8, ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.
2. הקפד על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

קרא את שלושת הטקסטים שלפניך. השאלות בפרקי הלשון הן בזיקה לטקסטים.

טקסט 1

תחרות קטלנית

מאת מרגרט הפרנן

בשנת 2008, השנה שבה פרץ המשבר הכלכלי העולמי, ריאיינתי בנקאי בכיר שעבד בבנק אמריקני גדול. ידוע שאחד הגורמים למשבר הכלכלי היה שהבנקים נתנו הלוואות לאנשים שלא הייתה להם יכולת להחזיר את ההלוואה. בריאיון עם הבנקאי ניסיתי להבין מדוע נתנו הבנקים הלוואות כאלה. תשובתו של הבנקאי הפתיעה אותי: "כדי להתחרות בהצלחה בבנקים האחרים שהציעו הלוואות כאלה, נאלצנו גם אנו להציע אותן". ההסבר של הבנקאי סותר את התפיסה הקלסית כי לתחרות יש תועלת. בשוק הבנקאות התחרותי הבנקים חיקו זה את זה. כולם למעשה פעלו באותו אופן, וכך גרמו למשבר הגדול. התחלתי לתהות שמא יש תחומים נוספים שגם בהם התחרות מזיקה. כשהתחלתי לבדוק את העניין, גיליתי דברים מדהימים.

פסקה א

בתחום החינוך תחרות בין סטודנטים גורמת להם לחץ מופרז להצליח בכל מחיר, זאת הסיבה למגפת ההענקות. בבריטניה מעריכים כי בארבע השנים האחרונות עלה שיעור ההענקות בחמישים אחוז לפחות. כל העבודות האקדמיות במדינה זו נבדקות כיום בתוכנה לזיהוי פלג'יאת⁽¹⁾, והממצאים של בדיקות אלה מוכיחים בבירור כי התלמידים הפנימו מסר פשוט: לא הדרך חשובה, אלא התוצאה.

פסקה ב

אי אפשר לדון בתחרות בלי להתייחס לתחום הספורט. גם בתחום זה מצאתי דפוס דומה. טרוויס טייגארט, מנהל הסוכנות האמריקנית נגד סמים בספורט, מתוסכל זה שנים מתופעות כמו רמאות, שימוש בסמים ופציעות קשות בספורט. מחקר שערך טייגארט מראה שאומנם הציבור מעריך מאוד את הערכים שהספורט מלמד – הוגנות, משמעת, סבלנות ועבודת צוות, אך כולם מאמינים שהדבר החשוב ביותר בספורט הוא לנצח. גם ילדים מבינים זאת, והראיה לכך היא ששמונים אחוז מן הילדים העוסקים בספורט נוטשים עיסוק זה לפני גיל 12. אם רק הניצחון חשוב ואתה לא מצליח לנצח, אז למה לשחק?

פסקה ג

משיחות שניהלתי עם אתלטים בריטים, שבילדותם השקיעו את כל זמנם באימונים ואף השתתפו באולימפיאדה, התברר לי שכיום, בגרותם, הם מתקשים להשתלב בעולם מורכב שבו אין מדדים ויעדים בחיי היום-יום. שנים של התמקדות בעיסוק אחד הותירו אותם ללא כלים להתמודד עם עולם שמצריך ליצור קשרים חברתיים ולפתח יחסים של הדדיות.

פסקה ד

התחרות פוגעת גם במדע: המעבדות מלאות במדענים צעירים ומבריקים שכבר לא מדברים זה עם זה בגלל הפחד שאחד מעמיתיהם ישיג הישגים מרשימים יותר משלהם. הפגיעה במדע גדולה כי התקדמות בתחום הזה מצריכה מן המדענים שיתוף של מידע, שאלות ותובנות.

פסקה ה

* מעובד על פי הפרנן, מ' (2014). תחרות קטלנית. אלכסון. אוחר מאתר alaxon.co.il.

(1) פלג'יאת – גנבה ספרותית, העתקת רעיונות של אדם אחר ללא ציון המקור.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

פסקה ו

תחרות אמורה לעודד יצירתיות, פרודוקטיביות⁽²⁾ והישגיות. אך למעשה היא מעודדת ריבים ופוגעת בשיתוף הפעולה. יש חברות מסחריות שבהן המנהלים מדרגים את עובדיהם לפי מידת תרומתם לחברה. שיטת פעולה זו בהכרח יוצרת תחרות בין העובדים, ופוגעת בנכונות שלהם לסייע זה לזה בענייני עבודה. סיוע הדדי הוא הגורם החשוב ביותר ליעילות העבודה.

פסקה ז

צרכנים נוטים לחשוב שהתחרות בין היצרנים מייטיבה עימם משום שהיא מגדילה את אפשרויות הבחירה של הקונים ומוזילה את המוצרים. בעיני הצרכנים זוהי תחרות חיובית, כי הם מעוניינים לקנות מוצר איכותי וזול, אולם הם אינם שואלים את עצמם מהי התוצאה של התחרות הזאת: מהו הערך האמיתי של המוצר שרכשו, או במילים אחרות מה הביא להוזלת המוצר. התשובה היא למשל שאת הבגדים הזולים שאנחנו קונים מייצרים פועלים שעובדים בתנאים ירודים ומקבלים משכורת רעב בעבור עבודתם המאומצת.

פסקה ח

אולם המחיר הגבוה ביותר שאנו משלמים בשל התחרות הוא הדעיכה ביכולת שלנו לשתף פעולה והרס ההון החברתי שלנו, כלומר התערעורת הקשרים בין יחידים ובין קבוצות בחברה ופגיעה בעזרה ההדדית. אומנם לכולנו יש יצר תחרות מלידה, אך יש בנו גם כישרון ומרץ לעבוד ולחיות בצוותא. אסור לדכא את יצר התחרותיות האנושי. עם זאת האתגר שלנו כעת הוא לזהות בתוך עצמנו ובמוסדותינו את הכישרון, את הסבלנות ואת הכישורים החברתיים הנדרשים כדי לשתף פעולה בינינו. אם נצליח לעשות זאת, יהיה זה הפרס הגדול ביותר.

(2) פרודוקטיביות – יצרנות, יכולת לייצר ולהפיק.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

טקסט 2

מה הן הישגיות ותחרותיות בספורט?

מאת ליאור זך-מאור

רבים נוהגים להחליף בין המושג "תחרותיות" ובין המושג "הישגיות", גם במחשבה וגם בשיחה. שני המושגים לכאורה דומים מאוד, אך לא כך הוא הדבר. במושג "תחרותיות" הכוונה למאמץ שאדם משקיע כדי להקדים או להיות טוב יותר מאדם אחר, ואילו "הישגיות" היא השאיפה להגיע להישגים. ההישגיות היא אישית לחלוטין ואינה קשורה בהשוואה או ביחס לאדם אחר.

פסקה א

לילד קטן שמצליח לקרוא משפט בלי שגיאות או ללכת לבד לבית הספר יש תחושה של הישג. הוא מרגיש גאה בעצמו. תחושת הישג זו אינה שונה בהרבה מתחושת ההישג של מבוגר שסיים לימודים אקדמיים או רכש בית בעצמו. לספורטאי שמסיים מרתון בפעם הראשונה או מצליח לסיים אימון קשה יש תחושה של הישג גדול. הוא מרגיש אושר וגאווה עצמית. ההישג הוא תחושה אישית.

פסקה ב

תחרותיות היא תכונה. יש אנשים שאפשר לומר עליהם שהם "תחרותיים". יש להם מניע פנימי חזק לנצח או לפחות לנסות לנצח בכל דבר שהם עושים. הם יתקשו להתמודד עם הפסד, לעיתים אפילו לילדיהם, במשחק "מונופול", למשל. לאנשים כאלה הניצחון הוא "קדוש", והוא המטרה הנעלה תמיד, וכמעט בכל מחיר. מכאן שלאדם התחרותי איכות הביצוע חשובה פחות מן הניצחון.

פסקה ג

אירועי ספורט מאורגנים מכונים כמעט תמיד "תחרות" או "מרוץ". השתתפות באירוע ספורט תחרותי מבוססת על הצורך האנושי במשחק. אומנם רוב המתחרים יטענו שהם משתתפים באירוע הספורט רק בשביל עצמם, כלומר מטרתם היא לשבור שיא אישי, והם אינם שותפים למשחק התחרותי. אולם למעשה זה לא כך. כמעט כל המשתתפים במרוץ שמים לב מי לפניהם ומי אחריהם. אם מישוהו מקדים אותם, הם יסיימו בספרינט⁽¹⁾ רק כדי לעקוף ולנצח אותו. אילו המשתתפים לא היו "שותפים למשחק התחרותי", כפי שהם מעידים על עצמם, הם לא היו אמורים לנסות לנצח בכל מחיר. ההתנהגות הזאת מעידה שהם אכן "שותפים למשחק התחרותי". הם רוצים לסיים בניצחון, לסיים לפני הספורטאי שלפניהם, גם אם הוא החבר הטוב ביותר שלהם, שמתאמן איתם כל יום. התחרותיות מבצבצת מבעד להישג האיש.

פסקה ד

ספורטאים ומאמנים נוהגים לומר שכדי להשתפר צריך לשהות בסביבה תחרותית ולהתאמן בה, וכן להיות מוקף בספורטאים חזקים כמוך וחזקים ממך, כי הם ידחפו אותך להשתפר בכל יום ובכל אימון. אולם סביבה תחרותית מדיי יכולה להיות גם מזיקה והרסנית ולגרום לספורטאי להתאמן מעבר לגבולות היכולת שלו ואף להיפצע. המתאמן עלול להישבר גופנית ונפשית, ומרוב "תחרותיות" הוא עלול להגיע מותש לתחרות האמיתית.

פסקה ה

* מעובד על פי זך-מאור, ל' (אפריל 2016). מהי הישגיות ותחרותיות בספורט סיבולת? אוהור מאתר shvoong.co.il.

(1) ספרינט — מרוץ למרחק קצר במהירות מרבית; בעברית מאוץ.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

לעומת זאת סביבה הישגית מדגישה את חשיבות התהליך, את השיפור ביכולת, את החוסן הנפשי, ומנטרלת את הנטייה לתחרותיות מוגזמת ואת יצר הניצחון. בסביבה הישגית הספורטאים מוערכים על פי מידת הרצינות וההשקעה שלהם ועל פי האופן שבו הם מתמודדים עם קשיים ועם מכשולים. בסביבה כזאת הספורטאי נמדד על פי איכות הביצועים שלו ולא רק על פי הניצחונות. ספורטאי שהביצוע שלו טוב יקבל חיזוקים חיוביים, ואילו ספורטאי שהביצוע שלו גרוע יקבל ביקורת, גם אם הוא מסיים את האימון ראשון וגם אם הוא חזק מחברו לאימונים. הספורטאים מבינים שאם הם יתאמנו יחד הם יתקדמו וישתפרו, והמטרה הזאת חשובה להם יותר מן הרצון לנסות לנצח את האחר ולהתחרות זה בזה. בסביבה הישגית את התחרותיות משאירים ל... תחרות עצמה.

פסקה ו

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

תחרות טובה לילדים

מאת דבן מקגניס

טקסט 3

פסקה א בעבור הורים רבים "תחרות" היא מילה גסה. הם סבורים שתחרות עלולה לגרום ללחץ מופרז על הילדים. לדעתם, ילדים רוצים להיות הטובים ביותר ולנצח בתחרות, וכשהם אינם עומדים בציפיות, הם מתאכזבים. כדי להגן על הילדים מפני אכזבה, אימהות ואבות שכוונתם טובה מכריזים שכל הילדים ניצחו או נמנעים מראש ממצבים של תחרות.

פסקה ב אך האם מדף מלא בגביעי השתתפות במקום גביעי ניצחון טוב יותר להתפתחות הילד? לא בהכרח. מומחים להתפתחות הילד מציינים שתחרויות שנערכות מדי פעם עשויות דווקא להיטיב עם הילדים. התחרות מכינה אותם להצלחות ולהפסדים בהמשך החיים – הרי בעתיד הם לא תמיד יצליחו להשיג את כל מטרותיהם. פעילויות שיש בהן תחרות יעזרו להם לפתח מיומנויות חשובות כמו אמפתיה, התמדה ומשחק לפי תור והן ישמשו אותם בהמשך חייהם.

פסקה ג "תחרות עוזרת לילדים ללמוד שלא תמיד הטובים ביותר או המבריקים ביותר הם שמצליחים, אלא מי שעובדים קשה ודבקים בעבודתם, והיא מפתחת אצלם הערכה עצמית ותחושת מסוגלות עצמית" (1), אומר דוקטור טימותי גאן, מומחה בהתפתחות הילד, מקליפורנייה. הצד החיובי בתחרות הוא שילדים לומדים להיות שחקנים בקבוצה. דוגמה לכך היא המשחק השיתופי. במשחק כזה משתתף אחד יכול להצטרף למשתתפים אחרים, להתגבש לקבוצה ולנצח יחד. לדברי רונדה קלוסטרמן, מורה לחינוך גופני בבית ספר יסודי בקליפורנייה, "במשחק שיתופי הילדים לומדים לפתור בעיות בצוות ורוכשים מיומנויות לחיים, כמו עשייה לטובת הכלל".

פסקה ד ההורים צריכים לשים לב כיצד ילדיהם מתנהגים במצבים של תחרות. לדברי ד"ר גאן, ילדים רבים מתקשים לקבל הפסד במשחק, במקרים כאלה ההורים צריכים להסביר להם שזכייה בתחרות אינה העיקר, אלא המאמצים הרבים שהילד השקיע בתחרות ובאימונים לקראתה. ההורים צריכים לחזק את הילדים באמצעות המסר שאם הם השקיעו מאמץ ולמדו מן הניסיון, אפשר גם להפסיד. גם התנהגות מאופקת של ההורים (כמו לא להאשים את השופט בהפסד) יכולה לשמש דוגמה רבת עוצמה עבור הילדים לגישה חיובית ונכונה לתחרות.

פסקה ה שינוי דרך החשיבה של ילדים על תחרות הוא דבר חשוב שאין להמעיט בערכו. "אני מאמין שכדי ליצור גישה חיובית לתחרות, ילדים צריכים ללמוד שהמתחרה החשוב ביותר הוא הם עצמם", אומר ד"ר גאן. לד"ר גאן הייתה הזדמנות להפוך את התאוריה שלו למעשים כאשר בנו בן החמש הפסיד בתחרות ריצה. ד"ר גאן בחר שלא למקד את תשומת הלב של בנו בהשוואת ריצתו לשאר הילדים, אלא בשיפור שהשיג בתוצאה לעומת התוצאה הקודמת. "לימדנו אותו שהוא לא צריך להתמקד במהירות הריצה של האחרים, אלא להתחרות רק בשעון", הוא אומר. "קבענו לו זמנים להשלים מרחקים מסוימים, וכך הוא הפסיק להרגיש שהוא מתחרה בילדים האחרים והתחיל להרגיש שהוא מתחרה בעצמו. בעקבות זאת הוא עבר מחוויה של כישלון לחוויה של הצלחה והמשיך ליהנות מתחרויות ריצה".

* מעובד על פי מקגניס, ד' (2016). מדוע תחרות טובה לילדים? אוהור מאתר המגזין parents.com.

(1) מסוגלות עצמית – האמונה של האדם בנוגע ליכולת שלו לבצע משימה ולהתמודד עם אתגרים.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

דף עזר לנבחן

טבלת התנועות

התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a פתח	קמץ	פתח חטף
e סגול	צירי חסר י צירי מלא	סגול חטף
i חיריק חסר	י חיריק מלא	
o קמץ קטן	חולם חסר חולם מלא	חטף קמץ
u קובוץ	ו שורוק	

טבלת הגופים

גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי
יחיד	מדבר	נוכח נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורחב), נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

משפטים בעלי מבנה מיוחד: נושא סתמי, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פעל (פעל), נפעל (נפעל), הפעיל (הפעיל), הפעל (הופעל), פעל (פיעל), פעל (פועל), התפעל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פ"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"י/ו (נפ"י/ו), נחי ל"י/ה (נל"י/ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו/י (נע"ו/י)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

פרק א: חובה — שם המספר ואותיות השימוש (20 נקודות)

ענה על שאלה 1 שלפניך.

1. א. לפניך משפטים ובהם מספרים ושמות מספר מודגשים.

במשפטים שבהם מספרים מודגשים כתוב את המספרים **במילים** (אין צורך לנקד), ובמשפטים שבהם אפשרויות מודגשות של שם המספר **הקף** את הצורה המתאימה למשפט.

 - בשנת **אַלְפִים וְשִׁמּוֹנָה עָשָׂר** / **אַלְפִים וְשִׁמּוֹנָה עָשָׂרָה** נערכה ברוסיה תחרות גביע העולם בכדורגל (המונדיאל).
 - בשלבי המוקדמות למונדיאל התחרו 209 נבחרות על **32** מקומות.
 - במוקדמות המונדיאל קיוותה ישראל לנצח את **שְׁלוֹשׁ / שְׁלֹשֶׁת** הנבחרות: אלבניה, מקדוניה וליכטנשטיין, אך התבדתה.
 - במשחקי חצי הגמר ניצחה צרפת את בלגיה בתוצאה **אַחַת-אֶפֶס / אֶחָד-אֶפֶס**.
 - במשחק הגמר בין נבחרת קרואטיה לנבחרת צרפת שנערך **בְּחֵמֶשׁ עֶשְׂרֵה** / **חֲמִשָּׁה עָשָׂר** ביולי ניצחה נבחרת צרפת, וזכתה בתואר אלופת העולם.
 - כ- **7500** אוהדים ליוו את קבוצת הפועל באר שבע במשחקה נגד מכבי פתח תקווה לפני שלוש שנים.
 - ממחקר חדש שעסק בתופעת ההעתקות עלה כי **16** אחוזים מן הסטודנטים בישראל הגישו עבודות שאדם אחר כתב בעבורם. עוד עלה במחקר כי מספר הסטודנטים שהעתיקו עבודות מן האינטרנט היה גדול פי **2** ממספר הסטודנטים ששילמו למישהו שיכתוב בעבורם את העבודה.

ב. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם שם מספר מודגש — אחד מהם שגוי, והאחר תקין.

הקף את שם המספר התקין, וכתוב מעל שם המספר השגוי את צורתו התקינה.

- ילדים בני **שְׁתֵּים עָשָׂרָה** שעוסקים בספורט סבורים שהדבר החשוב ביותר בספורט הוא לנצח.
- חברות טיולים מציעות לציבור אוהדי הכדורגל חבילות תיירות ובהן טיסות ישירות, כרטיסים למשחק, שהות של **שְׁלוֹשׁ** לילות במלון וארוחות בוקר.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

פרק ב: תחביר (80 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות 2-6. לכל שאלה – 24 נקודות.

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור לא יעלה על 80.

2. לפניך שני משפטים.

I. האסטרטגיה של התחרות מעודדת ריבים, ולעיתים קרובות היא פוגעת בשיתוף הפעולה בין עמיתים בעבודה.

II. אתלטים בריטים שהשקיעו בילדותם את כל זמנם באימונים מתקשים בבגרותם ליצור קשרים חברתיים.

א. ציין ליד כל אחד מן המשפטים I-II את הסוג התחבירי שלו.

• אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית, וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה; אם המשפט הוא משפט איחוי, תחם את איבריו.

ב. (1) העתק מכל אחד מן המשפטים I-II מילה או צירוף שתפקידם התחבירי הוא מושא.

משפט I: _____ משפט II: _____

(2) העתק מאחד מן המשפטים I-II צירוף מילים שתפקידו התחבירי הוא נשוא מורחב.

ג. המר את משפט II במשפט מסוג תחבירי כלשהו, שיבטא קשר של סיבה ותוצאה.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

3. א. לפניך שני משפטים מורכבים.

I. התחרות בין היצרנים נחשבת לחיובית בעיני הצרכנים כי היא גורמת להוזלת המוצרים.

II. מי שאינו מנסה אינו נכשל.

בכל משפט תחם את הפסוקית, וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה.

ב. לפניך שני משפטים.

I. העתקת עבודות היא עבירה חמורה על תקנון האוניברסיטה.

II. שיעור ההעתקות של עבודות עלה בחמישים אחוז בארבע השנים האחרונות.

(1) המור את שני המשפטים II-I במשפט מורכב, שיבטא את הקשר הלוגי הקיים ביניהם.

(2) המור את שני המשפטים II-I במשפט איחוי, שיבטא את הקשר הלוגי הקיים ביניהם.

ג. לפניך משפט.

מה גרם למשבר בענף הבנקאות העולמי?

נתח את המשפט: ציין מעל כל מילה את התפקיד התחבירי שלה.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

4. א. לפניך משפט ובו חלק כולל.

בסביבה הישגית המאמנים בוחנים גם את איכות הביצועים של הספורטאים ולא רק את תוצאות התחרות.

(1) סמן בקו את החלק הכולל במשפט, וציין את התפקיד התחבירי שלו.

(2) לפניך ארבעה משפטים. הקף את המשפט שהמשמעות שלו זהה למשמעות של המשפט הנתון.

— בסביבה הישגית המאמנים בוחנים קודם כל את איכות הביצועים של הספורטאים, ורק אחר כך את תוצאות התחרות.

תוצאות התחרות.

— בסביבה הישגית המאמנים בוחנים את איכות הביצועים של הספורטאים ואת תוצאות התחרות.

— בסביבה הישגית אין המאמנים בוחנים אלא את תוצאות התחרות.

— בסביבה הישגית אין המאמנים בוחנים את תוצאות התחרות, אלא את איכות הביצועים של הספורטאים.

הספורטאים.

ב. לפניך שלושה זוגות משפטים, ובכל משפט מילה מסומנת בקו.

זוג I: • התאוריה של ד"ר גאן נהפכה למעשה.

• המתאבק הפך את יריבו על הגב.

זוג II: • אם נעשה זאת, נזכה בפרס הגדול ביותר.

• התחרות בין הספורטאים נעשתה קשה.

זוג III: • הישגיות היא הרגשה אישית.

• בזכות נחישותה היא השיגה הישגים נאים.

בכל זוג ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את התפקיד התחבירי שלה.

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מסומנת בקו המילה "למעשה". ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את התפקיד התחבירי שלה במשפט.

התפקיד התחבירי שלה במשפט.

I. התנגדתי למעשה זה משום שהוא סותר את עמדתי.

II. רוב המתחרים במרוץ טוענים שהם אינם שותפים למשחק התחרותי, אולם, למעשה, הם שמים לב

היטב מי לפנייהם ומי אחריהם.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

5. א. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם יש תמורה.

I. תחרויות מפתחות אצל הילדים מיומנויות חשובות, כמו אמפתיה, התמדה ומשחק לפי תור.

II. לפי דוקטור טימותי גאן, מומחה להתפתחות ילדים, התחרות מפתחת אצל הילדים הערכה עצמית.

III. בשנת 2008, שנת המשבר הכלכלי העולמי, ריאיינתי בנקאי בכיר מבנק אמריקני גדול.

(1) בכל אחד מן המשפטים סמן את התמורה.

(2) בכל אחד מן המשפטים כתוב מעל המילה או המילים שהתמורה ממירה את התפקיד התחבירי שלהן במשפט.

ב. לפניך משפט.

המעבדות מלאות במדענים מבריקים שכבר לא מדברים זה עם זה בגלל הפחד שאחד מעמיתיהם ישיג

הישגים מרשימים יותר משלהם.

פרק את המשפט לשלושה משפטים.

משפט 1:

משפט 2:

משפט 3:

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

6. א. לפניך משפט שהוסרו ממנו הפסיקים.

לדברי מנהל הסוכנות האמריקנית נגד סמים בספורט השאיפה לנצח בתחרויות ספורט פוגעת בהוגנות במשמעת ובסובלנות.

(1) סמן במשפט שני פסיקים.

(2) ציין את הנימוק להוספת כל אחד מן הפסיקים.

הנימוק להוספת הפסיק הראשון: _____

הנימוק להוספת הפסיק השני: _____

ב. לפניך משפט ובו שש מילים מסומנות בקו.

מאמנים מיומנים מחזקים את החוסן הנפשי של המתאמנים שלהם ומנטרלים את הנטייה שלהם

לתחרותיות מוגזמת.

ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את חלק הדיבור שלה (שים לב: לא את התפקיד התחבירי).

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

פרק ג: מערכת הצורות (80 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות 7-11. לכל שאלה — 24 נקודות.

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור לא יעלה על 80.

7. לפניך קטע, על פי טקסט 1, ובו פעלים מודגשים.

מאמן הספורט **מְתַסְכֵּל** מן הנזקים של תחרות לא הוגנת בספורט; אתלטים בריטים מסוימים מתקשים **לְהִשְׁתַּלֵּב** במצבים חברתיים מורכבים, והם **נוֹתְרִים** ללא כלים ליצירת קשרים חברתיים; ספורטאים ומאמנים אינם **מְבִיאִים** בחשבון את הנזקים לספורטאי מסביבה תחרותית מדיי, והמעבדות **מְלֹאֹת** במדענים מבריקים שאינם משתפים פעולה ביניהם. בגלל יצר התחרות נוצרו תסבוכות שצריך **לְהִתִּיר**, האתגר כעת הוא **לְזַהֹת** דרכים חדשות לשיתוף פעולה.

בטבלה שלפניך נתח את הפעלים המודגשים בקטע לשורש ול**בנין**, וכתוב במקומות הריקים בלבד פועל מאותו השורש,

בבניין אחר.

הפועל	השורש	הבנין	פועל מאותו שורש בבניין אחר
מְתַסְכֵּל			
לְהִשְׁתַּלֵּב			
נוֹתְרִים			
מְבִיאִים			
מְלֹאֹת			
לְהִתִּיר			
לְזַהֹת			

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

8. א. לפניך חמישה משפטים, ובכל משפט יש פועל מודגש.

— מאמן הנבחרת **מְחַרֵּם** את המשחק בשל התנהגות השחקנים.

— הורים רבים **מוֹחִים** על עריכת תחרויות בבית הספר.

— ספורטאים **מִתְמַחִים** בתחומים שונים.

— בדרך כלל בסיום המשחק הקהל **מוֹחָא** כפיים למנצחים.

— צפיתי בספורטאי הישראלי שר את "התקווה" ו**מְחִיתִי** דמעה.

(1) מבין הפעלים המודגשים, **הקף** שלושה פעלים שהשורש שלהם משותף.

(2) ציין את השורש של הפעלים שהקפת. _____

(3) העתק את שני הפעלים האחרים, וציין את השורש של כל אחד מהם.

הפועל: _____, השורש: _____.

הפועל: _____, השורש: _____.

(4) • מבין הפעלים המודגשים, העתק שלושה פעלים השייכים לאותו הבניין.

• ציין את הבניין שלהם. _____

(5) כתוב את שם הפעולה של הפועל **מוֹחִים**. _____

(6) כתוב את צורת העבר בגוף נסתרת של הפועל **מוֹחִים**. _____

ב. לפניך קטע קצר, ובו שני זוגות פעלים מודגשים. בכל אחד מזוגות הפעלים המודגשים **הקף** את הצורה הנכונה.

לאחר האימון נזף המאמן בקבוצתו: "כבר הפסדנו בכמה משחקים. מה עוד צריך **לְקַרְא** / **לְקִרֹת** כדי שתבינו שצריך להגביר את קצב האימונים? אני רוצה **לְהַעֲלוֹת** / **לְעָלוֹת** את הקבוצה שלנו לראש הטבלה, אבל אני זקוק לשיתוף הפעולה שלכם."

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

9. א. לפניך קטע.

בתחום הבנייה אדריכלים מתחרים בתכנון בניינים, אולם הם אינם מתחשבים בהוצאות הכרוכות במגורים בהם. התחרות גם פוגעת בסיוע ההדדי של העובדים בחברה. הפגיעה במדע גדולה כי התקדמות בתחום הזה מצריכה מן המדענים שיתוף של תוצאות ומסקנות.

העתק מן הקטע שלושה שמות פעולה בבניינים שונים, וציין את הבניין של כל שם פעולה.

- I. שם הפעולה: _____, הבניין: _____.
- II. שם הפעולה: _____, הבניין: _____.
- III. שם הפעולה: _____, הבניין: _____.

ב. לפניך שלושה זוגות מילים.

שירה — השראה מנכר — מכר אפליה — אפלה

- (1) הקף את הזוג שבו השורש של שתי המילים זהה.
- (2) בשני הזוגות האחרים, ציין מעל כל מילה את השורש שלה.

ג. לפניך מילים מתחום הספורט.

- מאוץ (ספרינט)
- אמונית (טרנינג)
- משקל (מוט קצר שבקצותיו יש דסקיות מתכת והמשמש לאימוני כושר).
- הליכון (מכשיר כושר עשוי מסילה נעה).
- שיאן (ספורטאי שהשיג את ההישג הטוב ביותר בתחרות).

(1) בטבלה שלפניך מיון את המילים לפי דרך התצורה שלהן.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

(2) מבין המילים שמיינת לבסיס וצורן סופי, ציין שתי מילים שהבסיס שלהן הוא שם פעולה.

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

10. א. (1) לפניך משפט ובו שני שמות מודגשים.

מִגֵּפֶת ההעתקות היא **תּוֹצָאָה** של לחץ מופרז על הסטודטים להצליח בכל מחיר.

- ציין את השורש של המילה **מִגֵּפֶת**. _____
- מבין המילים שלפניך, **הקף** את המשקל של המילה **מִגֵּפֶת**.
קִטָּלָה, מְקִטָּלָה, הִקְטָלָה, מְקִטֵּל
- ציין את השורש של המילה **תּוֹצָאָה**. _____
- מבין המילים שלפניך, **הקף** מילה נוספת שמשקלה זהה למשקל של המילה **תּוֹצָאָה**.
מוֹצָא, תַּחְבוּלָה, תּוֹרָשָׁה, הִפְרָעָה

(2) לפניך משפט ובו מילה מודגשת.

אומנם לכולנו יש יצר תחרות מ**לָדָה**, אך יש בנו גם כישרון לעבוד ולחיות בצוותא.

- ציין את השורש של המילה **לָדָה**. _____
- מבין המילים שלפניך, **הקף** את המילה הנוטה באותו המשקל של המילה **לָדָה**.
רִצָּה, גִּנְבָה, שְׁמָלָה, הִתְמַדָּה

(3) לפניך משפט ובו מילה מודגשת.

גם לילדים יש תְּחוּשָׁה של הישג.

- ציין את השורש של המילה **תְּחוּשָׁה**. _____
- מבין המילים שלפניך, **הקף** את המילה שמשקלה שונה ממשקלה של המילה **תְּחוּשָׁה**.
תְּנוּמָה, תְּפִיזָה, תְּנוּפָה, תְּפִיזָה

(4) לפניך משפט ובו מילה מודגשת.

ניצחון גורם ה**נָאָה** לאנשים תחרותיים.

- **הקף** את השורש של המילה **הנָאָה**.
נ-א-י/ה, נ-ו-א, ה-נ-י/ה, ה-נ-א

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

ב. לפניך משפט ובו מילה מודגשת.

השגיות היא הרגשה אישית לחלוטין.

המשפטים במסגרת שלפניך מתארים את דרך ההיווצרות של המילה **השגיות**.

בכל משפט **השלם** את המידע החסר, והקף את האפשרות הנכונה מבין האפשרויות המוצעות בו.

למילה **השג** נוסף הצורן _____, שהוא צורן **גזירה** / **נטייה**, שמשמעותו _____, וכך נוצרה המילה **השגי**.

למילה **השגי** נוסף הצורן _____, שהוא צורן **גזירה** / **נטייה**, שמשמעותו _____, וכך נוצרה המילה **השגיות**.

ג. לפניך שני משפטים, בכל אחד מהם מודגשת מילה.

I. כדי לנצח הקבוצה **צריכה** להתאמן שלוש פעמים בשבוע.

II. בספורט, הרצון לנצח גורם לתופעות כמו **צריכה** של חומרים אסורים ורמאות.

• ציין את מספרו של המשפט שבמילה **צריכה** המודגשת בו יש צורן **נטייה** _____

• ציין את המשקל של המילה **צריכה** במשפט האחר. _____

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من 100 دولار في
الأسبوع

- لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من 100 دولار في الساعة

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من 100 دولار في الساعة

لا تكسب في هذه المنطقة

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من ١٠٠٠ دولار في السنة

- لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من ١٠٠٠ دولار في السنة

- لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من ١٠٠٠ دولار في السنة

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من ١٠٠٠ دولار في السنة

لا تكسب في هذه المنطقة

- لا تكسب في هذه المنطقة
لا ترحبوا بالزور
لا ترحبوا بالزور

- لا تكسب في هذه المنطقة
لا ترحبوا بالزور
لا ترحبوا بالزور

- لا تكسب في هذه المنطقة
لا ترحبوا بالزور
لا ترحبوا بالزور

- لا تكسب في هذه المنطقة
لا ترحلوا زك

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من 100 دولار في الساعة

- لا تكسب في هذه المنطقة
لا ترحلوا زك

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من ١٠٠٠ دولار في السنة

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من ١٠٠٠ دولار في السنة

لا تكسب في هذه المنطقة

لا تكسب في هذه المنطقة
لأكثر من 100 دولار في
سنة واحدة

עברית: לשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11271

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"